

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 2723

Warszawa, 26 czerwca 2018 r.

Pan

Marek Kuchciński

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

**- o zmianie ustaw o ochronie zdrowia
zwierząt oraz zwalczaniu chorób
zakaźnych zwierząt.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Marka Sawickiego.

(-) Paweł Bejda; (-) Stanisław Huskowski; (-) Krystian Jarubas; (-) Michał Kamiński; (-) Mieczysław Kasprzak; (-) Władysław Kosiniak-Kamysz; (-) Kazimierz Kotowski; (-) Jan Łopata; (-) Mirosław Maliszewski; (-) Stefan Niesiołowski; (-) Urszula Pasławska; (-) Krzysztof Paszyk; (-) Jacek Protasiewicz; (-) Marek Sawicki; (-) Zbigniew Sosnowski; (-) Genowefa Tokarska; (-) Piotr Zgorzelski.

Ustawa
z dnia ..... 2018 r.
o zmianie ustaw o ochronie zdrowia zwierząt
oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt

Art. 1

W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1855, z 2018 r. poz. 50, 650) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po art. 47 ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3) Minister właściwy do spraw rolnictwa, mając na uwadze zapobieganie zagrożeniu wystąpienia lub rozprzestrzenienia się choroby zakaźnej zwierząt, może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaj środków, o których mowa w ust. 1, za realizację których posiadaczowi zwierząt przysługuje ze środków budżetu państwa zwrot faktycznie poniesionych kosztów.”.
- 2) Po art. 57h dodaje się art. 57g w brzmieniu:
„ Art. 57g. 1. Posiadaczowi zwierząt, który jest objęty programem, o którym mowa w art. 57e przysługuje ze środków budżetu państwa zwrot kosztów faktycznie poniesionych w związku z realizacją programu;
2. Zwrot kosztów, o których mowa w art. 47 ust. 3 oraz w art. 57g ust. 1 przyznawany jest w drodze decyzji kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa, w którym utrzymywane są zwierzęta;
3. Zwrot kosztów przyznawany jest na wniosek posiadacza zwierząt, o którym mowa w ust. 2;
4. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, zawiera w szczególności:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres posiadacza zwierząt;
- 2) numer siedziby stada, jeżeli został nadany;
- 3) kwotę faktycznie poniesionych kosztów w związku z realizacją środków, o których mowa w art. 47 ust. 3 oraz w art. 57g ust. 1;
- 4) faktury
- 5) podpis posiadacza zwierząt.

Art. 2

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Od 2014 r. do końca 6 czerwca 2018 r. w Polsce wystąpiło 113 ognisk oraz 2197 przypadków afrykańskiego pomoru świń. ASF jest chorobą zwalczaną z urzędu, która choć nie przenosi się na ludzi, powoduje ogromne straty ekonomiczne. Wszystkie zwierzęta chore, znajdujące się w ognisku podlegają obowiązkowi zabicia, natomiast produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego podlegają obowiązkowi unieszkodliwienia. Wszystkie koszty związane z likwidacją ogniska są finansowane z budżetu państwa, zaś posiadaczowi zwierząt zabitych w związku ze zwalczaniem choroby zakaźnej przysługuje odszkodowanie. Takie rozwiązanie jest kosztowne z punktu widzenia finansów publicznych.

Jednocześnie posiadacze zwierząt ponoszą koszty związane z obowiązkiem zabezpieczenia gospodarstw, w których utrzymywane są świny. Na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 i art. 48a ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Z 2017 r. poz. 1855 oraz z 2018 r. poz. 50) na posiadaczy zwierząt zostały nałożone następujące obowiązki:

1. utrzymywanie świń w gospodarstwie:

- w sposób wykluczający kontakt z wolno żyjącymi dzikami oraz ze zwierzętami domowymi,
- w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach, w których są utrzymywane tylko świny, mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne;

2. sporządzenie przez posiadaczy świń spisu posiadanych świń, z podziałem na prosięta, warchlaki, tuczniki, lochy, loszki, knury i knurki, oraz bieżące aktualizowanie tego spisu;

3. karmienie świń paszą zabezpieczoną przed dostępem zwierząt wolno żyjących;

4. wyłożenie mat dezynfekcyjnych odpowiednio przed:

- wejściami do gospodarstwa, w którym są utrzymywane świny, i wyjściami z tego gospodarstwa oraz przed wejściami do budynków lub pomieszczeń, w których są utrzymywane świny, i wyjściami z tych budynków lub pomieszczeń, przy czym szerokość wyłożonych mat powinna być nie mniejsza niż szerokość danego wejścia lub wyjścia, a długość – nie mniejsza niż 1 m,

- wjazdami do gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, i wyjazdami z tego gospodarstwa, przy czym szerokość wyłożonych mat powinna być nie mniejsza niż szerokość wjazdów i wyjazdów, a długość – nie mniejsza niż obwód największego koła środka transportu wjeżdżającego lub wyjeżdżającego z tego gospodarstwa

– a także stałe utrzymywanie tych mat w stanie zapewniającym utrzymanie skuteczności działania środka dezynfekcyjnego;

5. wykonywanie czynności związanych z obsługą świń wyłącznie przez osoby, które wykonują te czynności tylko w danym gospodarstwie;

6. stosowanie przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń, przed rozpoczęciem tych czynności, środków higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się afrykańskiego pomoru świń, w tym mycie i odkażanie rąk oraz oczyszczanie i odkażanie obuwia;

7. bieżące oczyszczanie i odkażanie narzędzi oraz sprzętu wykorzystywanych do obsługi świń;

8. używanie przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego przeznaczonego wyłącznie do wykonywania tych czynności;

9. prowadzenie rejestru środków transportu do przewozu świń wjeżdżających na teren gospodarstwa oraz rejestru wejść osób do pomieszczeń, w których są utrzymywane świnie.

W gospodarstwach położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zakazuje się:

1) karmienia świń zielonką lub ziarnem pochodzącymi z obszaru objętego ograniczeniami lub obszaru zagrożenia, chyba że tę zielonkę lub to ziarno poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa afrykańskiego pomoru świń lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 30 dni przed ich podaniem świnom;

2) wykorzystywania w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnie, słomy na ściółkę dla zwierząt pochodzącej z obszaru objętego ograniczeniami lub obszaru zagrożenia, chyba że tę słomę poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa afrykańskiego pomoru świń lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 90 dni przed jej wykorzystaniem;

Przepisy nie przewidują jednak zwrotu faktycznie poniesionych kosztów w związku z wdrożeniem wymagań mających na celu zapobieganie lub zwalczanie ASF. Proponowany projekt ustawy przewiduje możliwość finansowania z budżetu państwa kosztów realizacji obowiązków przez posiadaczy świń wskazanych przez Ministra Rolnictwa w rozporządzeniu.

Bez względu na umiejscowienie gospodarstwa utrzymującego świnie, spełnienie ww. wymagań jest kosztowne. Niektóre z ich są współfinansowane z budżetu państwa na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Poz. 187 z późn. zm.).

Dodatkowe obowiązki dla posiadaczy świń zostały nałożone w przepisach wydanych na podstawie art. 57e ustawy o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Celem proponowanej ustawy jest zebranie w jednym akcie prawnym finansowych aspektów związanych z realizacją obowiązków nałożonych na posiadaczy świń z związku ze zwalczaniem ASF oraz jasne określenie, że za realizację tych obowiązków będzie przysługiwał zwrot faktycznie poniesionych kosztów na ten cel. Dzięki temu przepisy staną się bardziej przejrzyste i zamiast przeznaczać miliony na zwalczanie choroby, środki publiczne zostaną wydatkowane na jej zapobieganie. W efekcie, w wymiarze globalnym przyniesie to wymierne korzyści, ponieważ wiele gospodarstw skorzysta z możliwości pomocy finansowej dla podniesienia bioasekuracji gospodarstwa, przez co zmniejszeniu ulegnie ryzyko wystąpienia chorób zakaźnych w gospodarstwach utrzymujących świnie. Zmniejszenie ryzyka wystąpienia ASF spowoduje ograniczanie stref i wymagań związanych ze zwalczaniem tej choroby, a także przyczyni się do efektywnego wyeliminowania choroby. Taka forma rozwiązania realizować będzie założenie, że lepiej zapobiegać niż zwalczać chorobę. Wyeliminowane choroby spowoduje obniżenie restrykcji związanych z przemieszczaniem zwierząt, a w przyszłości pozostawi dobrze funkcjonujące i zabezpieczone gospodarstwa.

W projektowanej ustawie proponuje się ustanowienie delegacji dla Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do wydania rozporządzenia, w którym określi środki konieczne do wdrożenia w związku ze zwalczaniem choroby zakaźnej zwierząt, za które posiadaczowi tych zwierząt będzie przysługiwał zwrot faktycznie poniesionych kosztów. Dodatkowo ustanawia się instytucję odpowiedzialną za zwrot tych kosztów - Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz dokumenty, jakie mają towarzyszyć procedurze zwrotu środków. W taki sposób posiadacz zwierząt w jednym akcie prawnym będzie miał zebrane środki, które są wymagane przy zwalczaniu ASF wraz z zapewnieniem o zwrocie poniesionych na realizację tych środków kosztów. Sama procedura ubiegania się o zwrot kosztów odbywać się będzie w jednej instytucji, dotyczyć będzie wszystkich wymienionych w rozporządzeniu wymagań, co w znaczący sposób wpłynie na ograniczenie czasu posiadaczy świń potrzebnego na

wyszukiwanie przepisów dotyczących wymagań oraz ewentualnych przepisów, na podstawie których możliwa byłaby częściowa refundacja kosztów.

Jednym z wymagań weterynaryjnych jest konieczność zabezpieczenia gospodarstwa ogrodzeniem. Do szacunków kosztu wynagrodzenia przyjęto następujące wyliczenia:

- wykonanie ogrodzenia – 120 zł za metr bieżący,
- wyposażenie gospodarstwa w bramę i furtkę – 3678 zł.

Ze względu na rozdrobnioną strukturę gospodarstw w Polsce przyjmuje się, że 50% (86 124) gospodarstw będzie wymagało inwestycji w ogrodzenie. Zakładając, że ogrodzenie gospodarstwa będzie miało długość 350 m wówczas ogrodzenie 86 124 gospodarstw takim ogrodzeniem będzie kosztować $(86\,124 \times 350 \times 120) + (86\,124 \times 3678) = 3\,933\,972\,072$ zł

Zakup mat dezynfekcyjnych i środków odkażających:

- cena za matę 1500 zł, gospodarstwo potrzebuje średnio 4 maty z częstotliwością ich wymiany raz w miesiącu. Zatem cena zakupu mat dla 172 248 gospodarstw wyniesie $1500 \text{ zł} \times 12 \times 4 \times 172\,248 = 12\,401\,856\,000$ zł
- cena 1 l środka dezynfekującego – 100 zł (na 100l)

Zatem przyjmując, że 172 248 gospodarstw będzie potrzebowało 360 l. środka dezynfekującego, jego łączny koszt w roku wyniesie 62 009 280 zł.

Środki finansowe przeznaczone na pokrycie kosztów spełnienia wymagań weterynaryjnych w związku ze zwalczaniem ASF zostaną przewidziane w części 33 budżetu państwa i ujęte w planie finansowym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Ustawa jest zgodna z przepisami Unii Europejskiej.